

บทคัดย่อ (ภาษาไทย)

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้ (1) เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานตามบทบาทด้านการอนุรักษ์ ส่งเสริม และการทำงานบำรุงศิลปวัฒนธรรม ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทย (2) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงานตามบทบาทด้านการอนุรักษ์ ส่งเสริม และการทำงานบำรุงศิลปวัฒนธรรมในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทย (3) เพื่อศึกษาความต้องการในการดำเนินงานตามบทบาทด้านการอนุรักษ์ ส่งเสริม และการทำงานบำรุงศิลปวัฒนธรรมในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทย และ (4) เพื่อศึกษาแนวทางในการแก้ปัญหาและพัฒนาการดำเนินงานตามบทบาทด้านการอนุรักษ์ ส่งเสริม และการทำงานบำรุงศิลปวัฒนธรรมในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทย

การดำเนินการวิจัยใช้วิธีผสมผสานโดยใช้วิธีวิธีเชิงปริมาณและวิธีวิธีเชิงคุณภาพ ในการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ สถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวน 53 แห่ง จำแนกเป็นประเภทมหาวิทยาลัยจำนวน 33 แห่ง วิทยาลัยจำนวน 14 แห่ง และสถาบันจำนวน 6 แห่ง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามซึ่งมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.93 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ในการวิจัยเชิงคุณภาพ คณะผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 4 คน ซึ่งเลือกมาอย่างเจาะจงจากผู้มีหน้าที่รับผิดชอบงานด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่มีผลการดำเนินงานด้านศิลปวัฒนธรรมอยู่ในระดับดีมาก 2 แห่ง นอกจากนี้ คณะผู้วิจัยยังได้จัดการสัมมนากลุ่มย่อยโดยเชิญผู้มีหน้าที่รับผิดชอบงานด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนจำนวน 30 คนเข้าร่วมเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ (1) แบบสัมภาษณ์เจาะลึกแบบมีโครงสร้าง และ (2) ประเด็นคำถามในการสนทนากลุ่มย่อย การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. สภาพการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์ ส่งเสริม และการทำงานบำรุงศิลปวัฒนธรรมในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทย พบว่า การจัดกิจกรรมด้านการเชิดชูและส่งเสริมให้นักศึกษาเห็นคุณค่าด้านศิลปะ ที่สถาบันอุดมศึกษาเอกชนปฏิบัติมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 96.23 ได้แก่ การส่งเสริมให้นักศึกษาแสดงนาฏศิลป์ไทยในงานกิจกรรมของสถาบัน รองลงมาได้แก่ การจัดตั้งวงดนตรีไทยหรือชมรมดนตรีในสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 77.36 และการจ้างครูมาฝึกสอนดนตรีไทยหรือนาฏศิลป์ไทยให้แก่ นักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 73.58 ส่วนการจัดกิจกรรมด้านการเชิดชูวัฒนธรรมและประเพณีไทย พบว่ากิจกรรมที่สถาบันอุดมศึกษาเอกชนดำเนินการมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 88.68 ได้แก่การจัดกิจกรรม

เนื่องในวันเข้าพรรษา รองลงมาได้แก่การจัดกิจกรรมเนื่องในวันลอยกระทง คิดเป็นร้อยละ 84.91 และการจัดกิจกรรมเนื่องในวันสงกรานต์คิดเป็นร้อยละ 60.38 มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ ส่งเสริม และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมคิดเป็นร้อยละ 64.15

2. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์ ส่งเสริม และการทำนุบำรุง

ศิลปวัฒนธรรมในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทย พบว่า สถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน เรียงลำดับดังนี้ ปัญหาด้านบุคลากรคิดเป็นร้อยละ 75.47 รองลงมา ได้แก่ ปัญหาด้านงบประมาณ คิดเป็นร้อยละ 73.58 ปัญหาด้านการจัดกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 67.92 และปัญหาด้านการบริหารจัดการองค์กร คิดเป็นร้อยละ 49.06 ตามลำดับ

3. ความต้องการในการพัฒนางานด้านการอนุรักษ์ ส่งเสริม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทย พบว่า สถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีค่าเฉลี่ยระดับความคาดหวังสำหรับการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติงานจริงโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความคาดหวังกับค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติงานจริง ด้วยการทดสอบค่าทีพบว่า ค่าเฉลี่ยของความคาดหวังและค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติงานจริงมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่า ความต้องการในการพัฒนางานในเรื่อง การเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมสู่ต่างประเทศมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 2.30, SD = 1.31$) รองลงมา ได้แก่ ความต้องการในด้านงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงาน ($\bar{X} = 1.92, SD = 1.11$) และการนำศิลปวัฒนธรรมมาประยุกต์ใช้ในการผลิตสินค้าเพื่ออุปโภคและบริโภคของคนในสังคม ($\bar{X} = 1.87, SD = 1.22$) ตามลำดับ

4. แนวทางในการแก้ปัญหาและพัฒนากิจการดำเนินงานตามบทบาทด้านการอนุรักษ์ ส่งเสริม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทย พบว่า สถาบันอุดมศึกษาเอกชนควรมีแนวทางในการพัฒนางานดังต่อไปนี้ 1) สถาบันอุดมศึกษาเอกชนทุกสถาบันต้องมีนโยบายด้านการอนุรักษ์ ส่งเสริม และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ในระดับสถาบันที่ชัดเจน 2) สถาบันอุดมศึกษาควรสร้างเกณฑ์มาตรฐานการทำงานด้านการอนุรักษ์ ส่งเสริม และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมในระดับสถาบัน 3) ควรตั้งองค์กรเครือข่ายด้านศิลปวัฒนธรรมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และ 4) สถาบันอุดมศึกษาเอกชนต้องได้รับการจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอ

คำสำคัญ ศิลปวัฒนธรรม อนุรักษ์ ส่งเสริม ทำนุบำรุง สถาบันอุดมศึกษาเอกชน